

Julbelysning på Drottninggatan 1937 bländar stockholmarna — ett fotografi ur Svenska Dagbladets pressarkiv

Det är skyltsöndag den 5 december 1937. Klockan är tre på eftermiddagen, mörkret har just fallit och den splitter nya julbelysningen har tänts på Drottninggatan. Tvåusen elektriska glödlampor från Osram lyser upp den trehundraårsjubilerande gatan, och stockholmarna har gått man ur huse för att beskåda årets julklappsutbud. En fotograf från Svenska Dagbladet är på plats, och tar en bild som publiceras i tidningen under rubriken ”Gatornas julpremiär”.

Drottninggatan är en av Stockholms mest kända historiska gator. 1637 års stadsplanereglering införlivade Norrmalm med staden Stockholm, och i planerna ingick en rejäl ”remake” av den gamla utfartsvägen till Uppsala. En stadsgata skulle anläggas, så bred man någonsin kunde. Den ståtliga skapelsen var först tänkt att heta Stora Konungz-gatan som en hyllning till den nyligen bortgångne hjältekungen Gustaf Adolf. Men det namn som slutligen ansågs mer passande och skrevs in på områdets detaljplan var Drottninggatan. Den drottning som avsågs, Kristina, var bara 11 år när stadsplaneregleringen tog sin början.

Men nu är det 1937 och Drottninggatan rymmer både traditionstyngda småbutiker från förra århundradet och stora moderna varuhus som förebådar nya tider med nya konsumtionsvaror. Eller, som varuhuset EPA:s annonsförfattare uttrycker det: ”Huvudstadens sedan sekler förnämsta affärspulsåder” rymmer nu även ett EPA-varuhus av ”den nyaste affärstypen - modernt utrustade enhetligt och rationellt bedrivna detaljaffärer, skapade för vår tids rörliga, vakna och fordrande människa”.

Skyltsöndagen var premiärdag för julutsmyckningen och det första tillfället att visa upp årets julklappar. Affärsvärldens julförberedelser var mer årstidsbundna, långt ifrån dagens oktobertomtar. Denna första decemberhelg satsades det stort på annonsering, och genom dagstidningarna kan man få god inblick i 1937 års julklappssortiment. Varuhuset PUB annonserar bland annat om ”moderna, trivsamma och ändamålsenliga nyheter, som gör vintersporten till ett nöje av första rang”, cigarrskrin i ”läderplastik” och praktiskt isärtagbara tevagnar.

Men själva skyltsöndagen var en dag för ögonfröjd, och detta jubileumsår hade man slagit på stort. I Svenska Dagbladet skriver reportern:

”På slaget tre var det som om man vridit på en knapp någonstans inne i Drottninggatsföreningens allra heligaste, ty i ett slag tändes gatans 2 000 elektriska lampor uppe i girlanderna mellan husraderna. När det var gjort, började också publiktillströmningen, det vällde julklappsbeskådare in från sidogatorna, och de 30 trafikkonstaplarna från Klara med tio man från Adolf fredrik hade fullt upp att göra ända in på nattkröken för att lotsa bil- och busstrafiken genom folkvimlets bränningar.” (SvD 6 december 1937)

På förstasidan denna dag kunde man också läsa att 25 000 stockholmare premiäråkt på nysnön och slitit Fiskartorpets småbackar blanka. En och annan hade nog varit på varuhuset PUB och köpt skidor av björk för 6:50, Vasa-bindningen för 2:75 och kanske till och med en anorak godkänd av Skidfrämjandet för 18 kronor jämnt?

Ann-Sofi Forsmark

Foto: Okänd, SvD. 1937. Stockholms Stadsmuseum.

